

Riksdagens snabbprotokoll 2019/20:2

Tisdagen den 10 september

Kl. 14.00–14.58

Det justerade protokollet beräknas utkomma om tre veckor.

§ 1 Riksmötets öppnande

Anf. 1 TALMANNEN:

Jag hemställer att Ers Majestät förklarar riksmötet öppnat.

Anf. 2 HANS MAJESTÄT KONUNGEN:

Herr talman! Ärade ledamöter! För 30 år sedan stod jag här i riksdagens plenisal för att förklara riksmötet 1989/90 öppnat. Det var den 3 oktober, och vi visste ännu inte vad som skulle ske bara en dryg månad senare. Berlinmurens fall i november 1989 blev kulmen på en utveckling som förändrade Europa och världen i grunden. Det var en tid av avspänning mellan supermakterna och av närmare europeiskt samarbete.

På den svenska politiska agendan stod vid denna tid bland annat försvarets inriktning och omfattning, Sveriges framtida energiförsörjning och miljöproblem såsom markförsurning, drivhuseffekten och påverkan på ozonlagret. I dag, tre årtionden senare, har utvecklingen i många avseenden gått framåt. Men på andra områden har utmaningarna snarare vuxit.

Herr talman! Ärade ledamöter! Riksdagsprotokollet berättar om vår tid för kommande generationer – om våra ideal och värderingar och om våra utmaningar och vår förmåga att möta dem.

För 100 år sedan fattade Sveriges riksdag en rad avgörande beslut som tillsammans ledde fram till lika och allmän rösträtt. Jubileet påminner oss om vikten av att tänka och agera långsiktigt för vårt lands bästa.

Sveriges framtid formas inte enbart i denna kammarutskott utan lika mycket av utvecklingen i vår omvärld. Men de beslut som fattas här inne påverkar ändå alla i vårt land, inte sällan generationer framöver. De är trådar i den väv som utgör vår framtid.

Hur skapar vi trygghet, säkerhet och gemenskap för alla som lever här? Hur säkerställer vi att Sverige ligger i framkant när det gäller forskning och utveckling? Hur bygger vi en hållbar framtid för kommande generationer? Det är stora och svåra frågor som medborgarna har gett er förtroendet att hantera. Jag önskar er, valda ombud för Sveriges folk, kraft, mod och visdom i ert viktiga arbete.

Härmed förklarar jag 2019/20 års riksmöte öppnat.

(Applåder)

Anf. 3 TALMANNEN:

Jag hemställer att statsministern avger sin rege-
ringsförklaring.

Anf. 4 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ers majestäter! Ers kungliga högheter! Herr talman! Ärade ledamöter av Sveriges riksdag! Kära åhörare!

Sverige är vår plats på jorden. Generationerna före oss har byggt ett av världens rikaste och mest rättvisa länder. Vår uppgift är att rusta landet starkare för att klara omställningen till en ny tid. Vi ska lämna ett mer hållbart, tryggt och jämlikt land vidare till våra barn.

Vårt land, präglat av vacker natur, öppenhet och en hårt arbetande befolkning, har enorma möjligheter. Men bara tillsammans kan vi göra det mesta av den potential som finns i Sverige. De problem vi har möter vi tillsammans och inte var och en för sig. Den globala uppvärmningen, köerna i sjukvården, den våldsamma brottsligheten, ojämlikheten i skolan och ett mer delat samhälle är gemensamma problem. Vi kan och ska lösa dem tillsammans.

Runt om i världen växer politiska krafter som står för intolerans, slutenhet och enkla svar på svåra samhällsproblem. Sverige har valt en annan väg. Vi står upp för de värderingar som har byggt Sverige starkt: gemenskap, jämlikhet, öppenhet och jämställdhet mellan kvinnor och män.

I en osäker omvärld ska vår utrikespolitik värna vårt lands trygghet. Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Stabiliteten och säkerheten i norra Europa gynnas av vår militära alliansfrihet. Genom dialog och samarbete inom ramen för Europeiska unionen, bilateralt och genom internationella organisationer bidrar Sverige till gemensam säkerhet.

Vårt lands försvarsförmåga fortsätter att stärkas. Under 2020 läggs en försvarspolitisk proposition med Försvarsberedningens betänkanden som grund. Ett brett stöd finns nu för finansieringen.

Den transatlantiska länken värnas, och våra försvarssamarbeten fördjupas, inte minst runt Östersjön. Det ska gå snabbare att ge och ta emot operativt stöd inom det finsk-svenska samarbetet.

Säkerheten i Sveriges närområde har försämrats. Rysslands illegala annektering av Krim och intervention i Ukraina är tydliga brott mot internationell rätt och den europeiska säkerhetsordningen. Vi står upp för EU:s sanktioner samtidigt som vi har kontakter och dialog med Ryssland och det ryska samhället.

Sverige möter nya former av hot och utmaningar. Genomförandet av den nationella säkerhetsstrategin fortsätter. Nästa år inrättas ett nationellt cybersäkerhetscenter.

Medlemskapet i Europeiska unionen är ett fundament för Sverige och en självklar del i vårt nationella europeiska och globala arbete. Nu inleds en ny lagstiftningsperiod i EU. Sverige arbetar för en handlingskraftig union, för ett medborgarnas EU som stöder skapandet av fler jobb med rättvisa villkor, ett EU som bidrar till säkerheten och är ledande i miljö- och klimatarbetet. Vi kommer att arbeta för att upprätthålla respekten för unionens värderingar.

Ökade risker för ett fullskaligt handelskrig understryker behovet av att Sverige är en röst för fri, hållbar och rättvis handel. Världshandeln ska bygga på ordning och regler, inte på den starkes rätt.

Sverige ska fortsätta verka för att Storbritanniens utträde ur EU sker på ett ordnat sätt. Det finns beredskap för att hantera ett avtalslöst utträde. Ett brittiskt utträde ställer ökade krav på ett aktivt och offensivt svenskt agerande i EU.

Kampen mot terrorismen är global. Den ska bedrivas här hemma och i nära samarbete med andra länder i Europa och i världen. Kampen ska föras inom ramen för rättsstatens principer. En översyn görs av den straffrättsliga lagstiftningen för att bekämpa terrorism. Det ska bli straffbart att ha samröre med terroristorganisationer.

Vi ser att kriminella och terrorister försöker hitta nya sätt att slussa pengar för att understödja sin verksamhet. Detta ska mötas genom fortsatta skärpningar av lagstiftningen.

I samarbete med andra medlemsstater arbetar Sverige för ett gemensamt asylsystem i EU där medlemsstaterna solidariskt delar på ansvaret för människor på flykt. Den svenska migrationspolitiken ska vara rätts-säker, effektiv och human. Politiken måste vara brett förankrad. En parlamentarisk kommitté har fått regeringens uppdrag att lämna förslag om en långsiktigt hållbar migrationspolitik. Asylrätten ska värnas.

Att alternativt skyddsbehövande och flyktingar får samma rätt att i Sverige återförenas med barn, partner eller föräldrar är en humanitär reform som dessutom bidrar till integrationen. Det ska bli möjligt för Migrationsverket att åter snabbt kunna hantera asylansökningar från personer från så kallade säkra ursprungs-länder. En oberoende granskning av metoden för medicinska åldersbedömningar ska genomföras.

En framgångsrik kamp mot krig, terrorism och global uppvärmning krävs för att färre ska tvingas på flykt.

Vår generation är den första som kan utrota fattigdom i världen och den sista som kan stoppa den globala uppvärmningen. Sverige ska gå i bräschen för Agenda 2030.

Demokratifokuset i biståndet stärks.

Sverige främjar sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter globalt och därigenom tillgången till säkra aborter. Det är ett uttryck för vår feministiska utrikespolitik.

Sverige står fast vid de höga ambitionerna för klimatfinansieringen. Och regeringens arbete med Global Deal, för rättvisa villkor på arbetsmarknaden, fortsätter.

Herr talman! Så här sjunger Mikael Wiehe:

Från Ales stenar
till norra Lappland
från Bohus klippor
till Gotlands raukar
Landet, det tillhör dig och mig

Vi ska hålla ihop vårt land, och det ska finnas förutsättningar att leva ett gott liv i hela Sverige. En större omfördelning utifrån de olika förutsättningar som finns i vårt land måste komma på plats redan från årsskiftet. Oavsett om man bor i Vellinge eller Vilhelmina ska man ha samma rätt till hemtjänst; avstånden i kommunen ska inte avgöra.

Som en del av den gröna skatteväxlingen får 850 000 personer, främst i Norrland och nordvästra Svealand, en skattenedsättning som kompensation för långa avstånd och för att underlätta att bo i dessa delar av landet.

För att fortsätta motverka nedläggning av lanthandlar förstärks det särskilda driftstödet till dagligvaru-butiker.

Servicekontor, där flera statliga myndigheter erbjuder medborgarna tjänster, är ett effektivt sätt för staten att vara närvarande på fler platser. Nya servicekontor ska därför öppnas. Redan nu kan jag berätta att bland andra följande orter får servicekontor: Storuman, Torsby, Vansbro och Åsele.

Det svenska näringslivets ambitiösa klimatåtaganden imponerar. Folkligt engagemang, innovativa företag och tuffa klimatkrav leder till resultat. Ny miljöteknik och nya innovationer ger oss bättre möjligheter att exportera produkter och tjänster som världen efterfrågar. Så skapas nya jobb.

Dagligvaruhandeln, gruv- och mineralbranschen och cementindustrin är exempel på branscher som har tagit fram färdplaner för att bli fossilfria. En spännande och världsunik utveckling av koldioxidfri stålproduktion pågår nu i Luleå.

Sveriges råvaruresurser ska nyttjas mer effektivt och hållbart. Prövningsprocesser och regelverk behöver ses över så att hänsyn tas till både samhällsnytta och lokal miljöpåverkan när ett projekt prövas.

Arbetet med det nationella innovationsrådet fortsätter. Regeringen lanserar fyra strategiska samverkansprogram för mandatperioden och påbörjar arbetet med en ny forskningsproposition.

Genom enklare regler kan fler runt om i landet ta chansen att starta företag. Kravet på aktiekapital sänks.

Svensk natur, svensk mat och svenska besöksmål tillhör vårt lands stora tillgångar. Det går bra för svensk turism. Sedan millennieskiftet har sysselsättningen inom besöksnäringen ökat med drygt 40 000 personer. En nationell strategi ska stärka besöksnäringen som en viktig jobb- och tillväxtmotor i hela landet.

Svenska bönder producerar varor i världsklass. Genom fortsatta satsningar på livsmedelsstrategin och ett kraftfullt bondepaket stärks det svenska jordbrukets konkurrenskraft.

Genom att pollinera växter fyller bin en viktig roll. Nu hotas den. Det krävs åtgärder för att förbättra binas livsmiljö. Ett hållbart och växande skogsbruk bidrar till jobb, tillväxt och klimatnytta. Med levande skogar och mångskiftande natur kan den biologiska mångfalden öka.

Arbetet med det nationella skogsprogrammet fortsätter och regeringen arbetar för att stärka äganderätten och hållbarheten i de svenska skogarna. Den skog som staten äger ska förvaltas på ett hållbart sätt. Villkoren för de gröna näringarna står högt på regeringens dagordning.

En fungerande bostadsmarknad är en förutsättning både för människors trygghet och för en dynamisk arbetsmarknad. Under förra året färdigställdes det största antalet lägenheter sedan 1973. Samtidigt rapporterar 240 kommuner att de har ett underskott av bostäder. Regeringen avser att samla alla aktörer på bostadsmarknaden kring det gemensamma intresset att trygga en fortsatt hög byggtakt.

Investeringsstödet koncentreras och effektiviseras samt riktas mot studentbostäder och hyresrätter med rimliga hyror i hela landet. Vi förenklar byggreglerna och ser över hyressystemet. Krav på klimatdeklarationer och mer byggande i trä bidrar till samhällets omställning.

Strandskyddet görs om i grunden. En ökad differentiering ska ta hänsyn till att tillgången till sjöar och stränder varierar i landet, liksom befolkningstäthet och exploateringstryck.

Den beslutade nationella planen för infrastruktur med investeringar på 700 miljarder i vägar och järnvägar i hela landet ska fullföljas. Regeringen förbättrar vägunderhållet och gör nu den största järnvägssatsningen i modern tid. Nya stambanor för höghastighetståg ska byggas. Det ska bli enklare att boka utlandsresan med tåg och man ska kunna ta nattåget till flera europeiska städer. Utsläppen från flyget ska minska.

Att bygga ut den digitala infrastrukturen är en viktig del i arbetet för att hela landet ska växa och för att samhällsservice ska komma hela folket till del.

Energiöverenskommelsen utgör grunden för att Sverige även i framtiden ska ha ett robust energisystem och el till rimliga priser. Kapaciteten att överföra el ska förbättras för att möta växande behov.

De förnybara energikällornas betydelse växer nu snabbt. Vindkraften bidrar med en allt högre andel av

energitillgången. Det pågår också en solcellsrevolution i Sverige. Stödet till solceller har gjort det enklare och billigare för husägare runt om i landet att producera sin egen el.

Allt fler elbilar rullar nu på svenska vägar. Laddinfrastrukturen ska byggas ut för att underlätta elektrifieringen av fordonsflottan.

Herr talman! En person som fyllt 100 år har under sin livstid i Sverige sett demokratin slå rot, industrisamhället utvecklas, jämställdheten förbättra kvinnors förutsättningar och omställningen till ett kunskapsamhälle förändra landet. Nu står vi återigen inför stora omställningar.

Juli månad i år var den varmaste som uppmätts. Greta Thunberg har blivit en hel generations röst när hon kräver att vi lyssnar på forskningen och vidtar åtgärder. Den globala uppvärmningen hotar att i grunden förändra förutsättningarna för mänskligt liv på jorden. Vi behöver anpassa oss till de förändringar som redan sker. Om två veckor står dessa frågor i fokus vid FN:s klimattoppmöte i New York.

Samtidigt ska Sverige skapa och utveckla jobb och välfärd i en tuff global konkurrens och i snabb teknikutveckling. Ingen ska lämnas efter i det nya samhällsbygget.

Vårt land ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Det kommer att påverka alla delar av samhället och genomsyra politiken. En klimathandlingsplan ska beslutas.

En kraftfull grön skatteväxling har påbörjats och kommer att öka de kommande åren. Nu kommer också en svensk statlig grön obligation.

Senast år 2045 ska Sverige inte längre ha några net-toutsläpp av växthusgaser. Det kommer att kräva stora tekniksprång. Industriklivet innebär ett stöd till företag hela vägen från forsknings- och innovationsprojekt till demonstrationsanläggningar och fullskalig produktion.

Vi ska klara omställningen och vi ska göra det på samma sätt som förr: tillsammans.

Våra barn ska växa upp i en vardag fri från gifter. Regeringen driver på för ett globalt kemikalieavtal, strängare regler i EU och nödvändiga regleringar på hemmaplan.

Regeringen ska vidta ytterligare åtgärder för att minska plastanvändningen. Spridningen av mikroplaster ska bekämpas. Fler engångsplaster ska bort.

I år har stora delar av torskfisket i Östersjön för första gången fått stoppas akut. Regeringen lyssnar till forskarna och ska verka för att torsken ska kunna återhämta sig. Vi ska överlämna hav med växande bestånd av fisk till våra barn. Havsbottnarna ska skyddas och övergödningen upphöra.

Herr talman! Den internationella konjunkturen mattas nu av, och det påverkar ekonomin här hemma. På arbetsmarknaden ser vi en fortsatt hög sysselsättningsgrad men också rekryteringsproblem, inte minst i välfärden.

Statsskuldens andel är på samma nivå som 1977. En låg skuld ger oss en styrka om konjunkturen försvagas ytterligare, en styrka som många länder saknar.

Regeringen vill använda reformutrymmet för att få fler i arbete, fler poliser, en starkare välfärd, bättre ekonomi för pensionärer och en kraftfull klimatomställning.

Från årsskiftet avskaffas värnskatten.

En bankskatt ska införas för att finansiera satsningar på försvaret.

Arbetet mot skattefusk och skatteundandragande fortsätter oförtrutet. När skatteflykten är gränsöverskridande måste också arbetet mot den vara det.

Pensionärerna har i genomsnitt fått 1 600 kronor mer i plånboken per månad jämfört med 2014. Nu fortsätter förstärkningen av pensionärernas ekonomi. Nästa år kommer garantipensionen och taket i bostadstillägget för pensionärer att höjas. Utfasningen av den orätfärdiga pensionärsskatten fortsätter.

Herr talman! Att rusta befolkningen med kunskaper är avgörande för att vi ska klara omställningen av samhället. Sverige har haft ett av de mest högpresterande och jämlika skolsystemen i världen. Dit ska vi nå igen. I dag jobbar 31 000 fler i skolan än för fem år sedan, barngrupperna i förskolan har inte varit så små sedan 1992 och lärarlönerna har stigit. Vi har lagt grunden för bättre kunskapsresultat.

Det finns inga genvägar för att höja kunskaperna i den svenska skolan. Det måste vara fokus på kunskap och studiero i varje klassrum. Möjligheten att få stöd i mindre undervisningsgrupper ska ses över, och högpresterande elever ska ges bättre möjligheter att nå längre i sitt lärande. Pojkars skolresultat fordrar särskild uppmärksamhet.

En nationell plan för trygghet och studiero i skolan ska tas fram och ett mobilförbud på lektionstid ska införas. För de skolor som önskar införas en möjlighet att ge betyg från årskurs 4.

Skolan ska vara en mötesplats för elever med olika bakgrund. Regeringen tar de första stegen mot ett etableringsstopp för fristående grund- och gymnasieskolor med konfessionell inriktning.

Nyckeln till en stark kunskapsskola är fler kunniga och kompetenta lärare och fler anställda som kan avlasta lärarna. Insatser krävs för att möta lärarbristen. Möjligheterna att studera till lärare parallellt med arbete i skolan förbättras. Fler högskoleutbildade ska kunna växla karriär och bli lärare. Det statliga stödet för att anställa lärarassistenter förstärks.

Regeringen ska förbättra lärarutbildningen, och attraktiviteten i läraryrket ska höjas. Förslag från Skolkommissionen genomförs. Regeringen inleder arbetet med att inrätta ett professionsprogram för lärare och skolledare. För att öka likvärdigheten förstärks det statliga stödet till de skolor som har de tuffaste förutsättningarna.

Det krävs fortsatta åtgärder för att förbättra skolans förmåga att möta elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Samtidigt som det finns fler än 100 000 lediga jobb i Sverige är 350 000 människor arbetslösa. För att få bukt med kompetensbristen måste utbildningen i större utsträckning utformas efter samhällets behov. Kunskapslyftet fortsätter och beräknas under 2020 omfatta 93 000 statligt finansierade utbildningsplatser i hela landet. Den kommunala vuxenutbildningen utvecklas till en bas för den nationella och regionala kompetensförsörjningen.

Regeringen satsar på kompetensutveckling och vidareutbildning för människor mitt i arbetslivet. Yrkeshögskolan byggs ut, och steg tas för att underlätta rörligheten mellan yrkehögskola och högskola. Kompetensutveckling genom korta yrkehögskolekurser ska underlättas. Insatser ska göras för att stärka och utveckla distansutbildningen. Att stärka tillgången till utbildningsplatser runt om i landet gör det lättare att studera vidare och bo i hela vårt land.

För att företag ska kunna rekrytera krävs en väl fungerande arbetsmarknad. En effektiv förmedling av arbete gynnar både dem som söker arbete och arbetsgivare som behöver anställa. För att bättre bidra till detta ska Arbetsförmedlingen reformeras i grunden. Som ett viktigt komplement ska ett nytt system utvecklas, där fristående aktörer matchar och rustar arbetssökande för de lediga jobben.

Oavsett bostadsort ska en arbetssökande som behöver stöd för att hitta ett jobb kunna få det. Arbetsförmedlingen ska kunna ge service medan reformarbetet pågår. På lokal och regional nivå finns stor potential för ett effektivt arbete. Samverkan mellan Arbetsförmedlingen, kommuner och arbetsgivare resulterar redan i lokala jobbspår i olika delar av Sverige. För att undvika onödiga uppsägningar när företag drabbas av tillfälliga svårigheter förstärks det statliga stödet för korttidsarbete.

Det går allt snabbare för människor som är nya i Sverige att hitta ett arbete. Ett intensivår med språkintensiva och yrkesnära insatser införas för nyanlända som bedöms ha förutsättningar att komma i arbete inom ett år. Samhällsorienteringen för nyanlända ska förstärkas, och mer fokus ska läggas på frågor om jämställdhet och mänskliga rättigheter.

Stödet till asylsökande som väljer sitt eget boende ska förändras för att minska problemen i områden med socioekonomiska utmaningar. Framväxten av ett parallellsamhälle motverkas genom effektiv samverkan mellan myndigheter och genom poliskontroller och åtgärder mot människosmuggling.

Arbetslivet ska inte medföra att kvinnor och män slås ut i förtid på grund av stress, mobbing eller arbetsuppgifter som skadar eller sliter ned kroppen. En nollvision ska gälla för dödsfall i arbetet. Arbetsmiljöverket ska föreslå åtgärder för att uppnå denna. Fler arbetsmiljöinspektörer anställs. Parterna på arbetsmarknaden har ett stort ansvar för att minska arbetsrelaterad ohälsa. Regeringen kommer noga att följa arbetet som parterna åtagit sig för friskare arbetsplatser.

Joakim Bergs texttrader ur Kentläten *Elite* fångar en känsla som många delar:

Min släkt är full av hjältar
decennier av slit
brustna hjärtan, trötta leder
deras stolthet bar mig hit

Genom decennier av slit har kvinnor och män byggt vårt lands styrka. Sverige är fullt av hjältar. Det är människor som varje dag bidrar till ett starkare samhälle genom föräldraskap, studier, lönearbete, företagande och ideellt engagemang.

Herr talman! En generell välfärd med skola, omsorg och vård av hög kvalitet åt alla är den viktigaste omfördelande kraften i vårt samhälle. Regeringen tillsätter en välfärdskommission där staten, Sveriges Kommuner och Landsting och arbetstagarnas organisationer tillsammans ska ta sig an de problem som vi ser i svensk välfärd. En allt större andel äldre ställer välfärden inför nya utmaningar.

Att vårda och ge omsorg är en av samhällets viktigaste uppgifter. En fast omsorgskontakt i äldreomsorgen ökar kontinuiteten och tryggheten. De anställda i välfärden behöver få en bättre arbetsmiljö, och deras status behöver höjas. Undersköterskor ska få en skyddad yrkestitel och bättre arbetsvillkor.

Antalet ofrivilliga deltider i välfärden minskar. Arbetet fortsätter för att heltid ska vara en rättighet. Välfärdstekniken ska underlätta arbetsmiljön och höja kvaliteten, inte öka stressen. Funktionshinderspolitiken och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade ska utvecklas. Personlig assistans ska präglas av hög kvalitet och rättssäkerhet. Rätt till assistans för andning och sondmatning ska säkerställas. Alla som har rätt till stöd ska få det.

Sverige ska ha en sjukförsäkring som är trygg, rättssäker och begriplig och åtnjuter högt förtroende hos befolkningen. Samverkan mellan myndigheterna måste bli bättre, och regelverket måste vara utformat så att alla får det stöd och den ersättning som de har rätt till.

Sverige ska ha en sjukvård i världsklass, och den ska finnas där för alla. Därför tar regeringen krafttag för en tryggare, mer tillgänglig och mer jämlik hälso- och sjukvård. Vi ska vara stolta över den höga kvaliteten i svensk sjukvård. Varje dag räddar vårdpersonalen livet på akut och svårt sjuka patienter. Samtidigt behöver inte minst primärvården utvecklas vidare. Den har unika förutsättningar att se hela vårdbehovet och främja en god hälsa. Regeringen kommer att rusta den nära vården. För att förbättra kontinuiteten i sjukvården ska rätten till fast läkarkontakt säkras. Patientkontrakt ska ge både patienten och sjukvården en överblick över alla inplanerade vårdbesök.

Den psykiska ohälsan är ett av vår tids stora samhällsproblem. Tidiga insatser är viktiga för att minska lidandet och förhindra att lindriga problem blir allvarliga. För att göra det enklare att få hjälp förbereds en ny vårdform för lättare psykisk ohälsa. Köerna i barn- och ungdomspsykiatri ska minska. Elevhälsan ska värnas.

Herr talman! Larret kom till polisen klockan 9.58 en måndagsförmiddag. Kvinnan på Ribersborg var 31

år gammal. Hon sköts till döds på öppen gata när hon var ute med sitt lilla barn. Den bottenlösa tragedin lämnar ingen i vårt land oberörd.

Den våldsamma brottsligheten skapar ett enormt lidande i samhället. Pojkar lockas in i en kriminell karriär som slutar antingen med döden eller med ett långt fängelsestraff. Anhöriga till brottsoffer drabbas hårt. Det våld som gängkriminella utövar är ett hot mot människors säkerhet, mot känslan av trygghet i samhället och i förlängningen mot rättssamhället och demokratin. Den hänsynslöshet som visas offren är avskyvärd. Att möta detta hot tillhör statens kärnuppgifter.

Kampen mot den grova brottsligheten är långsiktig och kommer att innefatta både framgångar och bakslag. Men målet är glasklart: Vi ska tvinga tillbaka våldet.

Staten kan få bort grovt kriminella från gatan, men för att långsiktigt stoppa tillflödet av unga män till gängbrottsligheten fordras hela samhällets insatser. Inte minst polisen framhåller detta. Skolan, socialtjänsten, lokalt näringsliv och våra folkrörelser har viktiga roller att spela.

Kommunerna är centrala i arbetet med att förebygga brott. Arbete påbörjas för att ge kommunerna ett lagstadgat ansvar för detta. Regeringen gör det enklare att besluta om kamerabevakning och underlättar polisens tillgång till digitala bevis och krypterad kommunikation för att kartlägga och avslöja brottslig verksamhet.

Försöksprojektet med snabbare lagföring för vissa enklare brott förlängs och utvidgas till fler delar av landet. Polisen behöver få bättre möjligheter att verka i gränsnära områden för att bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten. Möjligheten till kamerabevakning med automatisk igenkänning av fordonstyper och registreringsskyltar ska övervägas.

Polisen får i uppdrag att stärka sitt arbete med att bekämpa den illegala handeln med narkotika, som finansierar mycket av gängvåldet. Brottsförebyggande rådet får i uppdrag att studera narkotikamarknaden i Sverige för ett uppdaterat kunskapsläge. Var och en som köper narkotika måste vara medveten om att pengarna från knarket stöder kriminella gäng och bidrar till deras brottslighet.

Våldet från högerextrema och andra ideologiskt motiverade gärningsmän måste tas på största allvar.

Våldtäkter och andra sexualbrott ska bekämpas. Regeringen kommer att föreslå fortsatt skärpta lagar på detta område.

Det är en styrka att vi har en bred politisk enighet om att fortsätta stärka rättsstatens förmåga. Regeringen tar nu täten för att samla politiska beslutsfattare och andra intressenter för att fortsätta stärka samhället i kampen mot den grova kriminaliteten.

Herr talman! Under mandatperioden firar Sverige 100 år som demokrati. Demokratien som vi ärvde av tidigare generationer ska vara än starkare när vi lämnar den vidare.

Ett starkt public service i kombination med kommersiella medier ger en mångfald av oberoende medier i hela landet.

Förtroendevalda och journalister måste få ett starkare straffrättsligt skydd mot hot och hat för att kunna fullgöra sina för demokratin avgörande uppgifter.

En oberoende institution till skydd för mänskliga rättigheter ska inrättas.

Alla barn har rätt att växa i nyfikenhet och kreativitet. Kulturskolan ska finnas i hela landet. Att människor bidrar med tid och arbete i idrottsrörelsen och civilsamhället är centralt för ungas möjlighet att kunna engagera sig.

Om 112 dagar blir barnkonventionen svensk lag. Alla barn ska kunna komma till tals och ha en möjlighet att hävda sina rättigheter.

Lagstiftningen kring föräldraskap ses över för att göras mer könsneutral. Det är en del i regeringens arbete med att stärka hbtq-personers rättigheter.

Rasismen har ingen plats i Sverige, och arbetet med den nationella planen mot rasism fortsätter. Sveriges nationella minoriteter och urfolket samer ska värnas.

Hatet mot judar finns i vår historia, i högerextrema grupper, i delar av vänstern och i islamistiska miljöer. Vi ser antisemitism hos vuxna och barn som flytt till Sverige från länder där judehat präglar skolundervisning och statlig propaganda.

Kampen mot antisemitism och för hågkomsten av Förintelsen är ämnen vid den internationella konferens som regeringen står värd för i Malmö nästa år.

I Sverige accepterar vi inte barnnäktenskap eller förtryck. Brott som begås med så kallat hedersmotiv ska få strängare straff, och ett särskilt barnnäktenskapsbrott införs. Arbetet med att införa ett särskilt hedersbrott fortsätter.

Barn och ungdomar ska i högre grad kunna få stöd och hjälp från socialtjänsten utan vårdnadshavares samtycke eller vetskap.

Herr talman! Ett drygt halvår har gått sedan regeringen kunde tillträda efter en sakpolitisk överenskommelse om budget och flera politikområden mellan Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet och Liberalerna. Tillsammans tar vi ansvar för att ta till vara landets möjligheter och lösa vår tids samhällsproblem.

Svensk politik är inne i en tid av intensivt reformarbete.

En tid att tillsammans rusta Sverige starkare.

Herr talman! Till sist vill jag anmäla förändringar i regeringens sammansättning. Jag har i dag beslutat om följande ändringar. Ylva Johansson och Margot Wallström har entledigats som statsråd. Ann Linde har förordnats som chef för Utrikesdepartementet. Statsråd i Utrikesdepartementet är också Anna Hallberg. Statsråd och chef för Arbetsmarknadsdepartementet är Eva Nordmark.

(Applåder)

§ 2 Ceremonin avslutades kl. 14.58.

Bilaga

Program för öppnandet av riksmötet 2019/20
tisdagen den 10 september 2019 kl. 14.00

La Mourisque

Brassensemblen under ledning av Per Sjöberg

Kungssången

Limu limu lima, Kristallen den fina, Glädjens blomster

Anna Larsson, alt & Francisca Skoogh, piano

Talmannen

uppmantar Hans Majestät Konungen att öppna riksmötet

H. M. Konungen

förklarar riksmötet 2019/20 öppnat

Fanfar

Brassensemblen under ledning av Per Sjöberg

En vacker höstdag

Anna Larsson, alt & Francisca Skoogh, piano

Statsministern

presenterar regeringsförklaringen

Pan

Anna Larsson, alt & Francisca Skoogh, piano

Nationalsången

Grand Marche

Brassensemblen under ledning av Per Sjöberg

Medverkande

Riksplan:

Arméns musikkår

Livgardet paraderar

Trapphallen:

Vikarbyns lilla spelmanslag

Föreningen Norden

Plenisalen:

Anna Larsson

Ackompanjemang: Francisca Skoogh, piano

Brassensemblen

under ledning av Per Sjöberg

Innehållsförteckning

§ 1 Riksmötets öppnande.....	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
Anf. 2 HANS MAJESTÄT KONUNGEN	1
Anf. 3 TALMANNEN.....	1
Anf. 4 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	1
§ 2 Ceremonin avslutades kl. 14.58.	6
Bilaga.....	7